

ПРИРОДЕН ПАРК „ВИТОША“

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИРОДЕН ПАРК „ВИТОША“ ЗА ПЕРИОДА 2015-2024 Г.

Договор № ОПОС-03-145/10.12.2014 г

09-10 юни 2015 г.

с. Кладница, обл. Перник, ТП „ДПС Витошко-Студена“, Ловен дом „Студена“

РАБОТНА СРЕЩА ЗА ОБСЪЖДАНЕ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ РАЗДЕЛ “БИОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА” (Т. 1.12 - Т. 1.15) - ВТОРИ МОДУЛ

1.15. ФАУНА

1.15.2. Рибни

ДОЦ. Д-Р ДИАНА КИРИН
КЛЮЧОВ ЕКСПЕРТ „РИБИ“

Дейност от

Проект DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на ПП „Витоша“

Проектът се финансира от Европейския фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на република България чрез оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“ <http://www.opc.moew.government.bg/>

www.pu-vitosha.com

e-mail: office.puvitosha@gmail.com

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Договор № ОПОС-03-145/10.12.14 г. с предмет: „Актуализация на Плана за управление на Природен парк „Витоша“ за периода 2015 – 2024 г. включително разработване на геобазисни данни и карти, и развитие на ГИС на Природен парк „Витоша“
Проект № DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на Природен парк Витоша“, Договор № DIR-5113326-C-010 от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

ЦЕЛ

Актуализиране, прецизиране и допълване на общата информация за фауната – **биологичен елемент риби** от Плана за управление на ПП „Витоша“, включваща извършване на научноизследователска работа по следните задачи:

ЗАДАЧИ

I. Биологична характеристика

- Богатство на таксоните (разпределени по семейства)
- Брой на установените видове по групи
- Обща информация за видовете с конзервационен статус по семейства – по българско, международно законодателство, Червени списъци и др.
- Обща информация за локални, български, балкански ендемити и световно застрашени видове
- Степен на проученост
- Видове, предмет на специални мерки и причини за това

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Договор № ОПОС-03-145/10.12.14 г. с предмет: „Актуализация на Плана за управление на Природен парк „Витоша“ за периода 2015 – 2024 г. включително разработване на геобазисни данни и карти, и развитие на ГИС на Природен парк „Витоша“
Проект № DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на Природен парк Витоша“, Договор № DIR-5113326-C-010 от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

СЪСТОЯНИЕ НА ПРОУЧЕНОСТ НА ПРОБЛЕМА

Проучванията на ихтиофауната в ПП „Витоша“ и за Егейския водосбор са провеждани в 4 основни направления:

1. морфология и таксономия на отделни видове (Булгурков, 1958; Дренски, 1951; Шишков, 1938 1939; Карапеткова, Живков, 2006; Ковачев, 1923; Моров, 1931; Jankov, 1987; Паспалев и Пешев. 52/53; Стефанов, 2012);
2. фаунистични изследвания за отделни реки, езера, язовири (Булгурков, 1958; Дренски, 1948; Ковачев, 1921; Михайлова, 1965; Шишков, 1938, 1939; Apostolou, 2002, 2005; Apostolou, Koutrakis, Pehlivanov, Vassilev, Stefanov, Velkov, 2010; Drensky, 1930; Karapetkova, Marinov, 1991; Michailova L., 1970; Pehlivanov et al., 2013; Perry, 2010; Stefanov, 2007; Zivkov, Yankov, 1990);
3. влияние на екологични фактори върху развитието и разпространението на видове риби и състоянието на техните популации; мониторинг, методики за мониторинг на риби и екологична оценка (Методика за мониторинг на риби, 2013; Чешмеджиев и др., 2011; Fame Consortium, 2004; Mihov, 2010; Pehlivanov, 2011; Pehlivanov, Pavlova, Vassilev, Apostolou, Velkov, 2012; Pehlivanov et al., 2013);
4. влияние на зарибяването и интродукцията върху автохтонните видове и популации риби (Диков и др., 1994; Караман, 1924; Карапеткова и др., 1998; Райкова-Петрова, 2000; Pehlivanov et al., 2012; Uzunova, Zlatanova, 2007).

1303 - гр. София; ул. „Пиротска“ 64; тел.: 986 70 02; факс: 986 67 81; e-mail: office.puvitosha@gmail.com
ISO 9001-2008 Certified Company

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Договор № ОПОС-03-145/10.12.14 г. с предмет: „Актуализация на Плана за управление на Природен парк „Витоша“ за периода 2015 – 2024 г. включително разработване на геобази данни и карти, и развитие на ГИС на Природен парк „Витоша“
Проект № DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на Природен парк Витоша“, Договор № DIR-5113326-C-010 от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

ПРОПУСКИ В НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ ВЪРХУ РИБИТЕ В ПП „ВИТОША“

1. Налице са противоречиви данни за местообитанията и съвременното състояние на видовете риби и техния конзервационен статус на територията на парка.
2. Липсват данни за разпространението и състоянието на популациите на балканската пъстърва с оглед предприемане на мерки, ефективни за опазване на видовете и местообитанията им.
3. Като цяло, слаба проученост на видовете риби и липса на данни за състоянието на техните популации (възрастова структура, плътност, честота на срещане и др.) във водните екосистеми в парка.
4. Липсват данни за степента на въздействие на интродуцираните видове върху автохтонните популации и състоянието на формираните от тях комплекси.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“

Договор № ОПОС-03-145/10.12.14 г. с предмет: „Актуализация на Плана за управление на Природен парк „Витоша“ за периода 2015 – 2024 г. включително разработване на геобазни данни и карти, и развитие на ГИС на Природен парк „Витоша“
Проект № DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на Природен парк Витоша“, Договор № DIR-5113326-C-010 от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

ОБЕКТИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

I. Всички по-големи реки, притоци и езера на територията на ПП „Витоша“.

II. Сладководни видове риби

На територията на ПП „Витоша“ са регистрирани 9 вида риби:

1. Балканска пъстърва (*Salmo trutta* Linnaeus, 1758) – глациален реликт
2. Лещанка (*Phoxinus phoxinus* Rafinesque, 1820)
3. Дъгова пъстърва (*Oncorhynchus mykiss* (Walbaum, 1792)) – интродуциран вид, С. Америка
4. Сивен (*Salvelinus fontinalis* (Mitchill, 1814)) - интродуциран вид, С. Америка
5. Маришка мряна (*Barbus cyclolepis* Heckel, 1837) – балкански ендемит
6. Черна мряна (*Barbus petenyi* Heckel, 1852). Видът е включен в Приложение 3 на Бернската конвенция и в Приложение 2 и 5 на Директива 92/43 на ЕС.
7. Балкански щипок (*Sabanejewia balcanica* (Karaman, 1922)) - в България: уязвим (VU); видът е включен в Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие; международен: IUCN [DD], Бек-III, ДХ-II; балкански ендемит
8. Главоч (*Cottus haemusi* Marinov&Dikov, 1986). Видът е включен в Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие; български ендемит; глациален реликт
9. Струмски гулеш (*Barbatula bureschi* (Drensky, 1928)) - в България: уязвим (VU), ЗБР-II; международен: IUCN [LC].

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“

Договор № ОПОС-03-145/10.12.14 г. с предмет: „Актуализация на Плана за управление на Природен парк „Витоша“ за периода 2015 – 2024 г. включително разработване на геобазни данни и карти, и развитие на ГИС на Природен парк „Витоша“
Проект № DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на Природен парк Витоша“, Договор № DIR-5113326-C-010 от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Решения за
по-добър живот

МЕТОДИ И СТАНДАРТИ

Инвентаризационните изследвания се основават на утвърдени от МОСВ методики и стандарти, адаптирани и възприети за видовете риби и за територията на парка като защитена територия:

- Мрежни уреди (Европейски стандарт EN 14757)
- Електроулов (Европейски стандарт BS EN 14011.3002 (Water Quality – Guidance on sampling fish with electricity).
- Лабораторен екологичен анализ по утвърдени методики (Белкинова и др., 2013; Коларов, 1982; Мониторинг на риби, ИАОС, 2013; Николски, 1963; Райкова, Живков, 1993; Райкова – Петрова, 2001; Райкова – Петрова и др., 1993; Чугунова, 1959; Cheshmedjiev et al., 2010; Fame Consortium, 2004; Mihov, 2010; Pehlivanov et al., 2012; Zivkov, Raikova-Petrova, 1996; Zhivkov et al., 2003 и др.).
- Имената на видовете риби в отчета са представени по FishBase database (Froese and Pauly, 2012).
- Полеви и електронни протоколи.
- GPS приемник; уреди и материали за определяне на основни абиотични показатели и биометрични данни.
- Персонални разрешителни от МОСВ и ИАРА.

1303 - гр. София; ул. „Пиротска“ 64; тел.: 986 70 02; факс: 986 67 81; e-mail: office.puvitosha@gmail.com
ISO 9001-2008 Certified Company

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Договор № ОПОС-03-145/10.12.14 г. с предмет: „Актуализация на Плана за управление на Природен парк „Витоша“ за периода 2015 – 2024 г. включително разработване на геобазисни данни и карти, и развитие на ГИС на Природен парк „Витоша“
Проект № DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на Природен парк Витоша“, Договор № DIR-5113326-C-010 от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

АНАЛИЗ НА ПОЛУЧЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ

(май, 2015 г.)

I. БИОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

7.1. ВИДОВ СЪСТАВ И БОГАТСТВО НА ТАКСОНИТЕ

I. Разред Salmoniformes

I. Семейство Salmonidae

- *Salmo trutta* Linnaeus, 1758 – Балканска пъстърва
- *Oncorhynchus mykiss* (Walbaum, 1792) – Дъгова пъстърва, [интродуциран вид](#), С. Америка
- *Salvelinus fontinalis* (Mitchill, 1814) – Сивен, [интродуциран вид](#), С. Америка

II. Разред Cypriniformes

I. Семейство Cyprinidae

- *Phoxinus phoxinus* (Linnaeus, 1758) – Лещанка
- *Barbus cyclolepis* Heckel, 1837 - Маришка мряна
- *Barbus petenyi* Heckel, 1852 - Черна мряна

II. Семейство Cobitidae

- *Sabanejewia balcanica* (Karaman, 1922) - Балкански щипок

III. Семейство Balitoridae

- *Barbatula bureschi* (Drensky, 1928) - Струмски гулеш

III. Разред Scorpaeniformes

I. Семейство Cottidae

- *Cottus haemusi* Marinov & Dikov, 1986 - Главоч

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Договор № ОПОС-03-145/10.12.14 г. с предмет: „Актуализация на Плана за управление на Природен парк „Витоша“ за периода 2015 – 2024 г. включително разработване на геобазни данни и карти, и развитие на ГИС на Природен парк „Витоша“
Проект № DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на Природен парк Витоша“, Договор № DIR-5113326-C-010 от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

7.2. КОНСЕРВАЦИОННА ЗНАЧИМОСТ

7.2.1. Реликти

Глациални реликти – два вида:

I. Salmonidae

- ***Salmo trutta*** Linnaeus, 1758 – Балканска пъстърва
- ***Cottus haemusi*** Marinov & Dikov, 1986 – Главоч

7.2.2. Ендемити

Балкански ендемити – два вида:

- ***Barbus cyclolepis*** Heckel, 1837 – Маришка мряна
- ***Sabanejewia balcanica*** (Karaman, 1922) – Балкански щипок

Български ендемит – един вид:

Cottus haemusi Marinov & Dikov, 1986 - Главоч

7.2.3. Включени в ЗБР и международни директиви

- ***Barbus petenyi*** Heckel, 1852 - Черна мряна - Приложение 3 на Бернската конвенция и в Приложение 2 и 5 на Директива 92/43 на ЕС.
- ***Sabanejewia balcanica*** (Karaman, 1922) - Балкански щипок - в България: уязвим (VU); Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие; международен: IUCN [DD], BeK-III, ДХ-II.
- ***Cottus haemusi*** Marinov & Dikov, 1986 – Главоч - Приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие.
- ***Barbatula bureschi*** (Drensky, 1928) - Струмски гулеш - в България: уязвим (VU), ЗБР-II; международен: IUCN [LC].

1303 - гр. София; ул. „Пиротска“ 64; тел.: 986 70 02; факс: 986 67 81; e-mail: office.puvitosha@gmail.com
ISO 9001-2008 Certified Company

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“

Договор № ОПОС-03-145/10.12.14 г. с предмет: „Актуализация на Плана за управление на Природен парк „Витоша“ за периода 2015 – 2024 г. включително разработване на геобазни данни и карти, и развитие на ГИС на Природен парк „Витоша“
Проект № DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на Природен парк Витоша“, Договор № DIR-5113326-С-010 от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

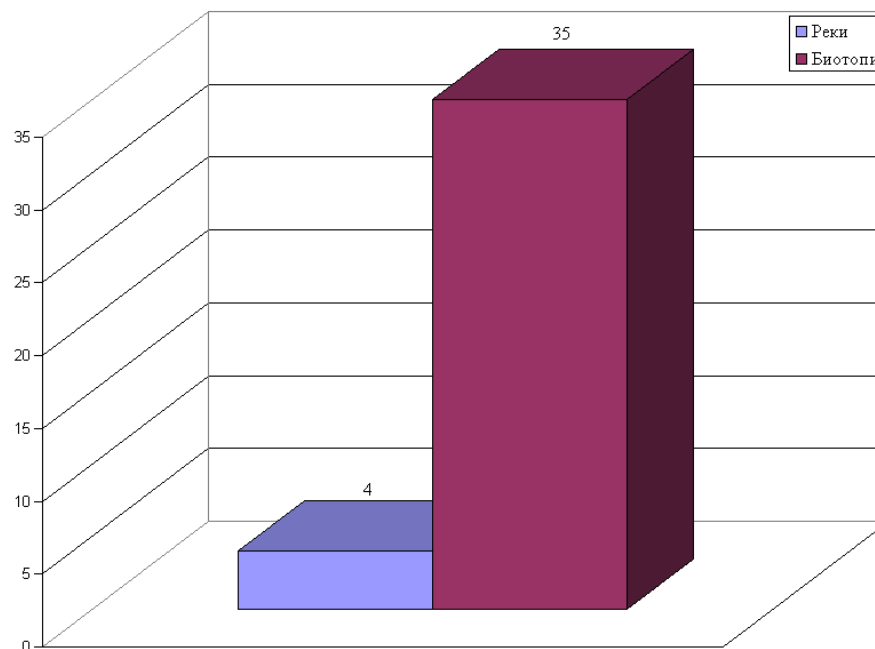

Решения за
по-добър живот

КАРТИРАНЕ И ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ НА МЕСТООБИТАНИЯ, РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ВИДОВ СЪСТАВ НА РИБИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ПП ВИТОША

Фиг. 1. Брой изследвани реки и биотопи от тях на територията на ПП Витоша

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА 2007 – 2013 г.“

Решения за
по-добър живот

Договор № ОПОС-03-145/10.12.14 г. с предмет: „Актуализация на Плана за управление на Природен парк „Витоша“ за периода 2015 – 2024 г. включително разработване на геобазис данни и карти, и развитие на ГИС на Природен парк „Витоша“
Проект № DIR-5113326-4-98 „Дейности по устойчиво управление на Природен парк Витоша“, Договор № DIR-5113326-C-010 от ОП „Околна среда 2007-2013 г.“

Фиг. 2. Среждаемост (%) на *Salmo trutta* на територията на ПП Витоша

